

This PDF you are browsing now is a digitized copy of rare books and manuscripts from the Jnanayogi Dr. Shrikant Jichkar Knowledge Resource Center Library located in Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University Ramtek, Maharashtra.

KKSU University (1997- Present) in Ramtek, Maharashtra is an institution dedicated to the advanced learning of Sanskrit. The University Collection is offered freely to the Community of Scholars with the intent to promote Sanskrit Learning.

Website
<https://kksu.co.in/>

Digitization was executed by NMM

<https://www.namami.gov.in/>

Sincerely,

Prof. Shrinivasa Varkhedi
Hon'ble Vice-Chancellor

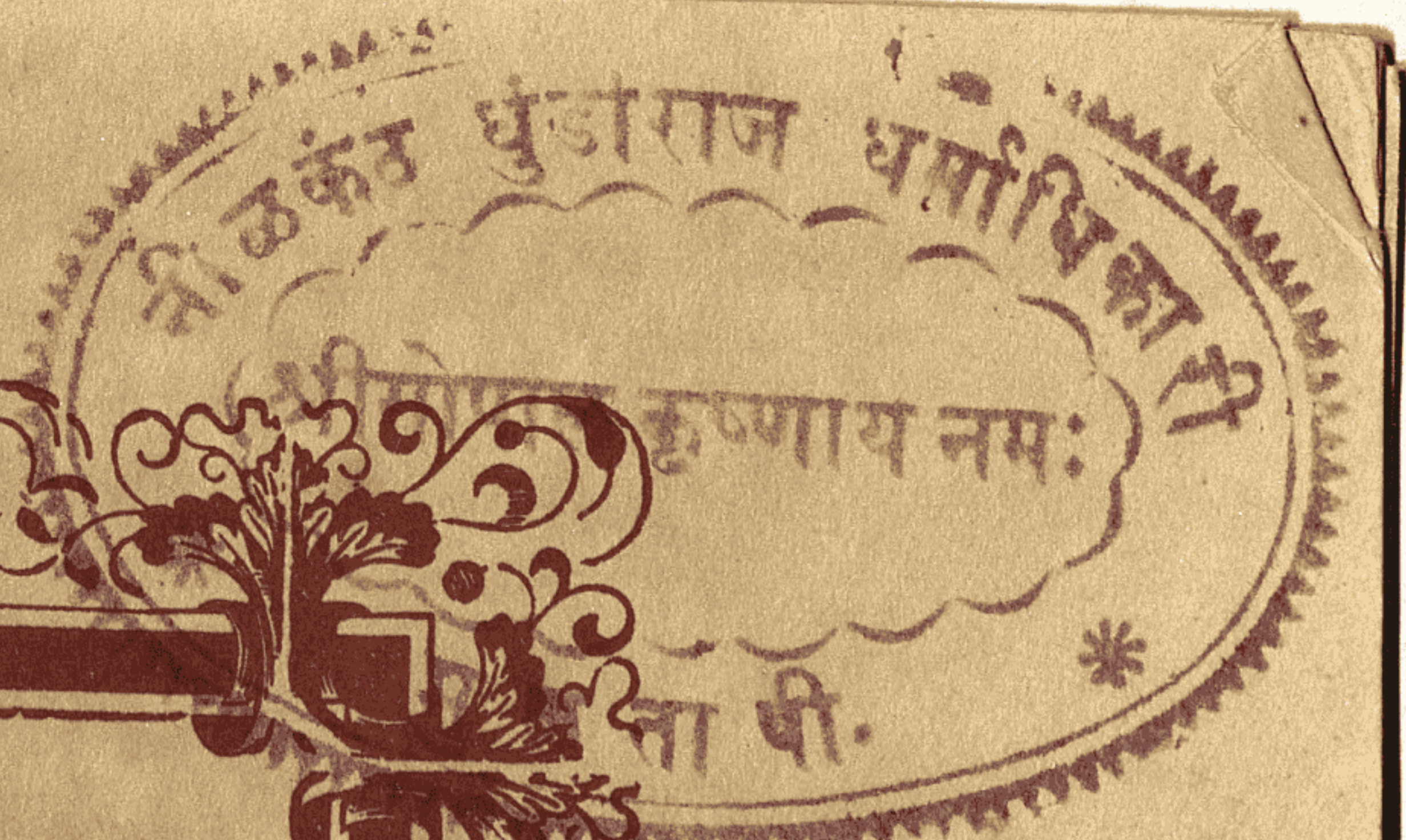
Dr. Deepak Kapade
Librarian

Digital Uploaded by eGangotri Digital Preservation Trust, New Delhi
<https://egangotri.wordpress.com/>

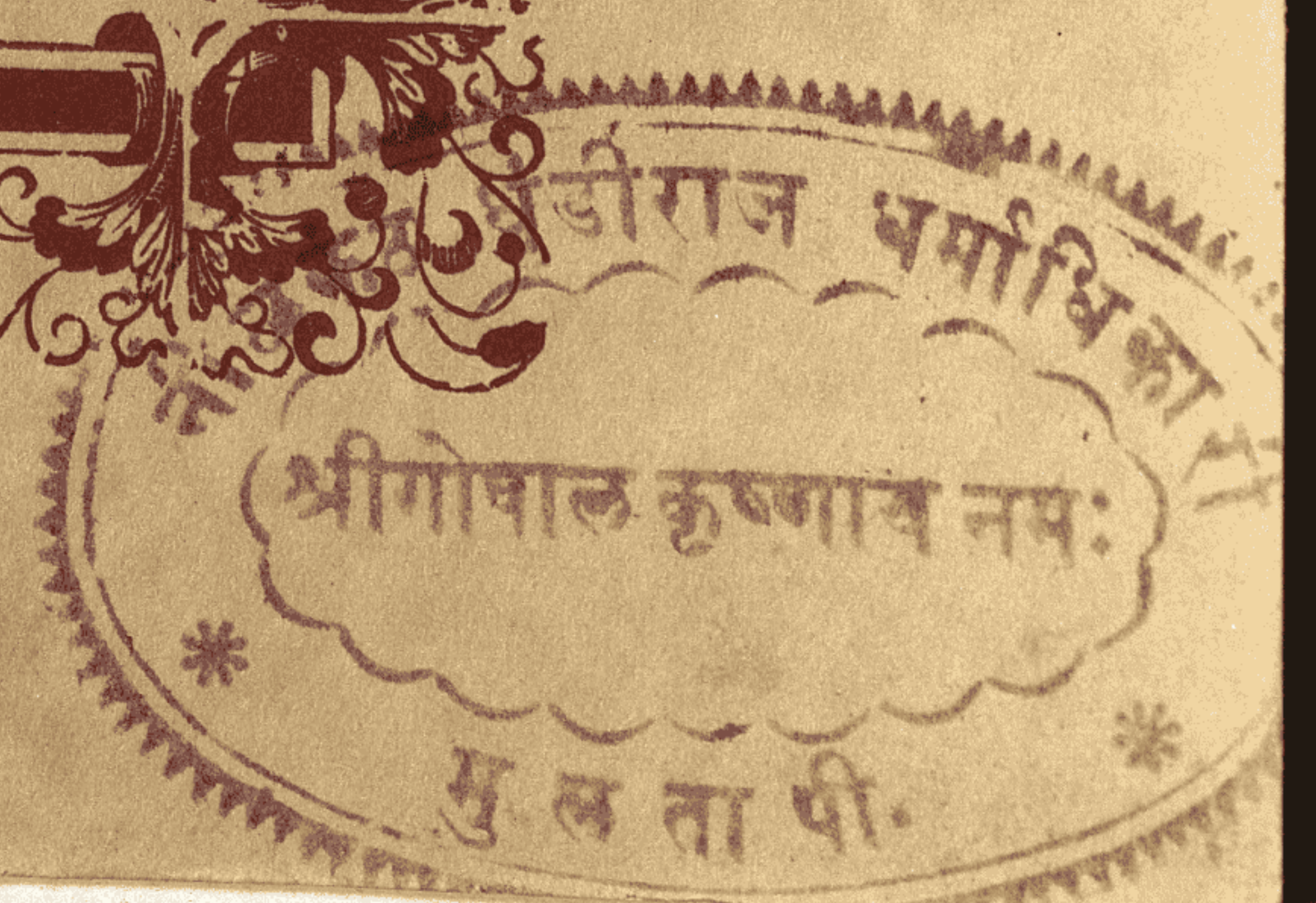
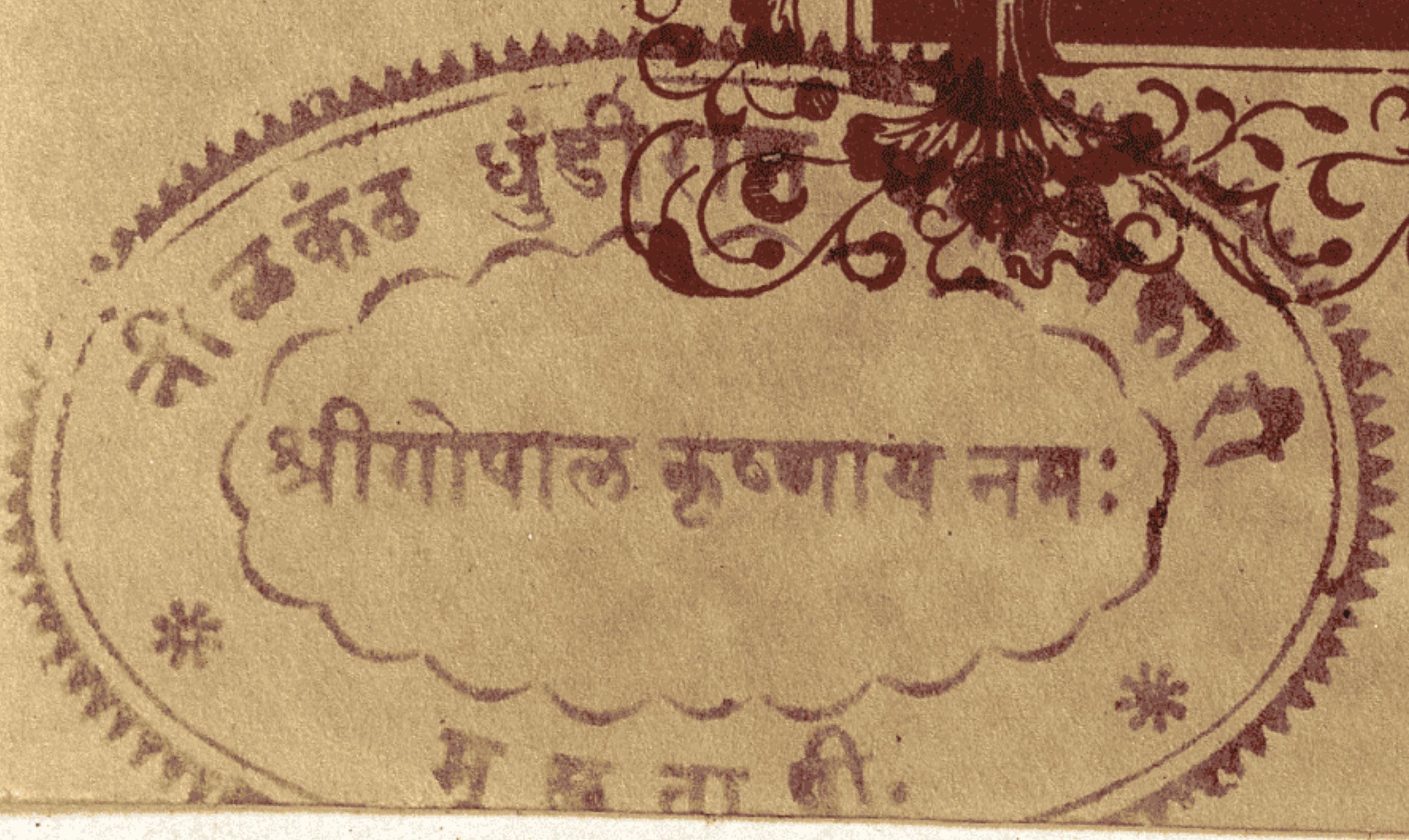
M-363

कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय, रामटेक
हस्तलिखित संग्रह

दाखल क्र M 963 विषय धर्मशास्त्र
नाव. पिठोरी वृत्तपूजा (मुद्रित) ✓
लेखक/लिपीकार —
पृष्ठ 12 काळ ई.स. 1921 पूर्ण/अपूर्ण

पिठोरीव्रतपूजासार्थकथाप्रारंभः ॥

श्रीगणेशायनमः ॥ आचम्यदेशकालौसंकीर्त्यममआत्मनः पुराणोक्तफलप्राप्त्यर्थं
ममअनपत्यादिदोषपरिहारद्वाराजातानांजनिष्यमाणानां च अपत्यानांचिरायु
तासिद्ध्यर्थंसकलसौभाग्यावाप्त्यर्थंपिठोराख्यव्रतांगत्वेनविहितंब्राह्म्यादिसप्तमातृ
का कामरूपादिमहालक्ष्मीत्यंतपिठदेवतासहितदिव्ययोगिन्यादिचतुःषष्टियोगि
नीप्रीत्यर्थंप्रतिवार्षिकविहितंयथाशक्तियथामीलितोपचारद्रव्यैः ध्यानावाहनादि
षोडशोपचारैः पूजनमहंकरिष्ये ॥ आत्मशुद्ध्यादिकलशाराधनंचकरिष्ये ॥ तत्रा
दौनिर्विघ्नतासिद्ध्यर्थंमहागणपतिपूजनंचकरिष्ये ॥ वक्रतुंडमहाकायसूर्यकोटिसम
प्रभ ॥ निर्विघ्नंकुरुमेदेवसर्वकार्येषुसर्वदा ॥ महागणपतयेनमः ॥ महागणपतिं
ध्यायामिइतिनाममंत्रेणमंत्रपुष्पांतपूजांकुर्यात् ॥ कलशस्यमुखेविष्णुः० इत्या
दिगंगेचयमुनेचैवगोदावरिसरस्वति ॥ नर्मदेसिंधुकावेरिजलेस्मिन्संनिधिकुरु ॥
कलशदेवताभ्योनमःसर्वोपचारार्थेगंधाक्षतपुष्पंसमर्पयामि ॥ कलशमुद्रांप्रदर्शय ॥
आगमार्थंतुदेवानांगमनार्थंतुरक्षसाम् ॥ कुर्वेघंटारवंतत्रदेवताह्वानलक्षणं ॥ घंटादे

पिठो.

॥ १ ॥

वताभ्योनमः सर्वोपचारार्थे गंधाक्षतपुष्पं०॥ भोदीपेत्यादिदीपसंपूज्य॥ अपवित्रः
पवित्रो वा सर्वावस्थांगतोपि वा॥ यः स्मरेत्पुंडरीकाक्षं स बाह्याभ्यन्तरं शुचिः॥ पूजाद्र
व्याणिप्रोक्ष्य आत्मानं च प्रोक्षेत्॥ अनंतरं पीठं पूजयेत्॥ अथ देवतास्थापनम्॥ ब्राह्म्यै
नमः ब्राह्मीं आवाहयामि ॥१॥ एवं सर्वत्र माहेश्वर्यै नमः०॥२॥ कौमार्यै नमः०॥३॥
वैष्णव्यै नमः०॥४॥ वाराह्यै नमः०॥ ५॥ इंद्राण्यै नमः॥ ६॥ चामुंडायै नमः०
॥ ७॥ कामरूपायै नमः०॥ १॥ कामाख्यै नमः०॥ २॥ उग्राण्यै नमः०॥ ३॥
पीठकायै नमः०॥ ४॥ जलधारायै नमः०॥ ५॥ जलांघ्र्यै नमः०॥ ६॥ महाल
क्ष्म्यै नमः०॥ ७॥ दिव्ययोगिन्यै नमः०॥ १॥ महायोगिन्यै नमः०॥ २॥ सिद्ध
योगिन्यै नमः०॥ ३॥ गणेश्वर्यै नमः०॥ ४॥ प्रेताक्ष्यै नमः॥ ५॥ डाकिन्यै नमः
॥ ६॥ कांत्यै नमः॥ ७॥ कालरात्र्यै नमः०॥ ८॥ निशाचर्यै नमः०॥ ९॥
झंकार्यै नमः०॥१०॥ रौद्रवेताल्यै नमः०॥ ११॥ भूतलायै नमः०॥ १२॥ भूतडां
वर्यै नमः०॥ १३॥ ऊर्ध्वकेशिन्यै नमः०॥१४॥ विरूपाक्ष्यै नमः॥१५॥ शुष्कां

पूजा.

॥ १ ॥

ग्यैनमः० ॥ १६ ॥ नरभोजिन्यैनमः० ॥ १७ ॥ भद्रायैनमः० ॥ १८ ॥ वीरभ
द्राक्ष्यैनमः० ॥ १९ ॥ धूम्राक्ष्यैनमः० ॥ २० ॥ कलहप्रियायैनमः० ॥ २१ ॥
राक्षस्यैनमः० ॥ २२ ॥ घोररक्ताक्ष्यैनमः० ॥ २३ ॥ विश्वरूपायैनमः० ॥ २४ ॥
भयंकर्त्रैनमः० ॥ २५ ॥ चंडिकायैनमः० ॥ २६ ॥ वीरकौमार्यैनमः० ॥ २७ ॥
वाराह्यैनमः० ॥ २८ ॥ मुंडधारिण्यैनमः० ॥ २९ ॥ भासुर्यैनमः० ॥ ३० ॥
रौद्रशंकर्यैनमः० ॥ ३१ ॥ भीषण्यैनमः० ॥ ३२ ॥ त्रिपुरांतकायैनमः० ॥ ३३ ॥
भैरवध्वंसिन्यैनमः० ॥ ३४ ॥ क्रोध्यैनमः० ॥ ३५ ॥ दुर्मुख्यैनमः० ॥ ३६ ॥
प्रेतवाहिन्यैनमः० ॥ ३७ ॥ खट्वांग्यैनमः० ॥ ३८ ॥ दीर्घलंबोष्ठ्यैनमः० ॥ ३९ ॥
मालिन्यैनमः० ॥ ४० ॥ मंत्रयोगिन्यैनमः० ॥ ४१ ॥ कालाग्निग्रहण्यैनमः० ॥ ४२ ॥
चक्र्यैनमः० ॥ ४३ ॥ कंकाल्यैनमः० ॥ ४४ ॥ भुवनेश्वर्यैनमः० ॥ ४५ ॥ कंटक्यै
नमः० ॥ ४६ ॥ त्राटिन्यैनमः० ॥ ४७ ॥ रौद्र्यैनमः० ॥ ४८ ॥ यमदूतिन्यैनमः०
॥ ४९ ॥ करालिन्यैनमः ॥ ५० ॥ घोराक्ष्यैनमः० ॥ ५१ ॥ कार्मुक्यैनमः०

पिठो.
॥ २ ॥

॥ ५२ ॥ काकदृष्ट्यै नमः० ॥ ५३ ॥ अधोमुख्यै नमः० ॥ ५४ ॥ मुंडाग्रधारिण्यै
नमः० ॥ ५५ ॥ व्याघ्रकिंकिण्यै नमः० ॥ ५६ ॥ प्रेतभक्षिण्यै नमः० ॥ ५७ ॥ काम
रूपिण्यै नमः० ॥ ५८ ॥ कामाख्यै नमः० ॥ ५९ ॥ उष्ट्राण्यै नमः० ॥ ६० ॥ यो
गपीठिकायै नमः० ॥ ६१ ॥ महालक्ष्म्यै नमः० ॥ ६२ ॥ एकवीरायै नमः० ॥ ६३ ॥
कालरात्र्यै नमः० ॥ ६४ ॥ मठनायै नमः० ॥ ६५ ॥ एताः देवताः सुप्रतिष्ठिताः
संतु ॥ अथ ध्यानं ॥ नानाशस्त्रास्त्रधारिण्यः सुरासुरसमर्चिताः ॥ ध्यायामि सततं
देव्योदिव्ययोगिपुरःसराः ॥ नमो देव्यै महादेव्यै शिवायै सततं नमः ॥ नमः प्रकृत्यै भ
द्रायै नियताः प्रणताः स्मताम् ॥ ब्राह्म्याद्यावाहितदेवताः ध्यायामि ॥ त्रैलोक्यरक्षानि
पुणाः सुतसौभाग्यदायिनीः ॥ आवाहयामि वोभक्त्यादिव्ययोगिपुरःसराः ॥ श्रीब्रा
ह्म्याद्यावाहित० ॥ आवाहनार्थे अक्षतान् ॥ चंद्रसूर्यसमाभासे पीठे मणिमयेशुभे ॥ अ
त्रास्यतां महादेव्योदिव्ययोगिपुरःसराः ॥ ब्राह्म्याद्यावाहित० ॥ आसनार्थे अक्षता
न् ॥ गंगादिसर्वतीर्थेभ्य आनीतं विमलं जलं ॥ पादार्थं प्रतिगृहीतदिव्ययोगिपुरः

पूजा.

॥ २ ॥

सराः ॥ ब्राह्म्याद्यावाहित० ॥ पादयोः पाद्यं० ॥ विमलं जाह्नवीतोयंगंधपुष्पाक्षतैर्यु-
तं ॥ अर्घ्यार्थं प्रतिगृहीतदिव्ययोगिपुरःसराः ॥ ब्राह्म्याद्यावाहित० ॥ इदमर्घ्यं ॥
पाटलोशीरकर्पूरसुरभिस्वादुशीतलं ॥ तोयमाचमनीयार्थं दिव्ययोगिपुराःसराः ॥
ब्राह्म्याद्यावाहित० ॥ आचमनीयं० ॥ नानासुगंधसंयुक्तं सुवर्णकलशे स्थितं ॥ जलं
स्नानाय गृहीध्वं दिव्ययोगिपुरःसराः ॥ ब्राह्म्याद्यावाहित० ॥ स्नानं० ॥ अथ पंचामृत
स्नानं ॥ गोक्षीरधामदेवेशि गोक्षीरेण समन्वितं ॥ स्नपनं देवदेवेशि गृहाण परमेश्वरि ॥
ब्राह्म्याद्यावाहित० ॥ पयःस्नानं ॥ शुद्धोदकस्नानं० ॥ आचमनीयं० ॥ सर्वोपचा-
रार्थे अक्षतान्समर्पयामि ॥ दध्ना चैव मया देव्यः स्नपनं क्रियते शुभं ॥ गृहीतभक्त्या
दत्तं मे सुप्रसन्ना भविष्यथ ॥ ब्राह्म्याद्यावाहित० ॥ दधिस्नानं० ॥ सर्वोपचारार्थे अ-
क्षतान्० ॥ सर्पिषा देवदेवेश्यः स्नपनं क्रियते मया ॥ योगिन्यः प्रतिगृहीध्वं श्रद्धया सुरस-
त्तमाः ॥ ब्राह्म्याद्यावाहित० ॥ घृतस्नानं० ॥ इदं मधुमयानीतं भवत्तुष्ट्यर्थमेव च ॥
गृहीध्वं वो महाभागाममशांतिं प्रयच्छथ ॥ ब्राह्म्याद्यावाहित० ॥ मधुस्नानं० ॥

पिठो.

॥ ३ ॥

सितयाशुभ्रयादेव्यः स्वपनंक्रियतेमया ॥ गृहीध्वंशर्करांदत्तांसुप्रसन्नाभविष्यथ ॥
ब्राह्म्याद्यावाहित० ॥ शर्करास्नानं० ॥ ब्राह्म्याद्यावाहितदेवताभ्योनमः विलेपना
र्थेचंदनंसमर्पयामि ॥ ब्राह्म्याद्यावाहितदे० अलंकारार्थेअक्षतान् ॥ ब्राह्म्याद्यावा
हित० पूजार्थेपुष्पंस० ॥ ब्राह्म्याद्यावाहित० धूपंस० ॥ ब्राह्म्याद्यावाहितदे०
दीपंस० ॥ ब्राह्म्याद्यावाहित० नैवेद्यार्थेशर्करांस० ॥ प्राणापानव्यानोदानसमा
नाः ॥ मध्येपानीयं ॥ प्राणापानव्यानोदानसमानाः ॥ उत्तरापोशनं० हस्तप्रक्षा
लनं० मुखप्रक्षालनं करोद्धर्तनार्थेचंदनं० मुखवासार्थेतांबूलं० सुवर्णपुष्पार्थेद
क्षिणां० ॥ मंत्रपुष्पंसमर्पयामि ॥ नमस्करोमि ॥ निर्माल्यंउत्तरेविसृजेत् ॥ महि
म्रःपारंतेइत्याद्यभिषेकंकुर्यात् ॥ ब्राह्म्याद्यावाहित० महाभिषेकस्नानं० ॥ प्रोतमु
क्ताफलगणनीलपाथोदसन्निभं ॥ पट्टकूलमिदंग्राह्यंदिव्ययोगिपुरःसराः ॥ ब्राह्म
द्यावाहित० वस्त्रोपवस्त्रार्थेकार्पासवस्त्रं० ॥ नवरत्नादिभिर्बद्धांसौवर्णेनचतंतुभिः॥
निर्मितांकंचुकींभक्त्यागृहीध्वंयोगवित्तमाः ॥ ब्राह्म्याद्यावाहित० कंचुकीं० ॥

पूजा.

॥ ३ ॥

पट्टसूत्रभवंदिव्यंस्वर्णपूर्णकृतीयुतं ॥ सौमंगल्याभिवृच्चर्थकंठसूत्रंददामिवः ॥
ब्राह्म्याद्यावाहित० कंठसूत्रं० ॥ चंदनागरुकर्पूरकुंकुमैश्चसमन्वितं ॥ विलेपनमिदं
दत्तंयोगिन्यःप्रतिगृह्यतां ॥ श्रीखंडचंदनंदिव्यंगंधाढ्यंसुमनोहरं ॥ विलेपनंसुर
श्रेष्ठाश्चंदनंप्रतिगृह्यतां ॥ ब्राह्म्याद्यावाहित० विलेपनार्थंचंदनं० ॥ अक्षताश्चसुर
श्रेष्ठाःकुंकुमाक्ताःसुशोभिताः॥मयानिवेदिताभक्त्यालंकारार्थंप्रयच्छथ॥ ब्राह्म्या
द्यावाहित० अक्षतान् ॥ हरिद्रारंजितादेव्यःसुखसौभाग्यसंपदा ॥ अतस्त्वांपू
जयिष्यामिगृहाणपरमेश्वरि ॥ ब्राह्म्याद्यावाहित० हरिद्रां० ॥ कुंकुमंकामदंदिव्यं
कामिनीकामसंभवं ॥ कुंकुमेनार्चितेदेविसौभाग्यंप्रतिगृह्यतां ॥ ब्राह्म्याद्यावा
हित० कुंकुमं ॥ सुनीलभ्रमराभासंकजलंनेत्रमंडलं ॥ मयादत्तमिदंभक्त्याकज
लंप्रतिगृह्यतां ॥ ब्राह्म्याद्यावाहित० कजलं० ॥ विद्युद्वर्णोजसंकाशंजपाकुसुम
सन्निभं ॥ सिंदूरादिप्रदास्यामिसौभाग्यंदेहिमेचिरं ॥ ब्राह्म्याद्यावाहित० ॥ सिं
दूरं० ॥ ताडपत्राणिदिव्यानिविचित्राणिशुभानिच॥ कराभरणयुक्तानिमातस्त्वं

पिठो.

॥ ४ ॥

प्रतिगृह्यतां ॥ ब्राह्म्याद्यावाहित० ताडपत्रं० ॥ स्वभावसुंदरांगित्वं नानारत्नादि
भिर्युतां ॥ भूषणानिविचित्राणि प्रीत्यर्थं प्रतिगृह्यतां ॥ ब्राह्म्याद्यावाहित० आभ
रणं० ॥ नानासुगंधिकंद्रव्यंचूर्णीकृत्वा प्रयत्नतः ॥ ददामिवो नमस्तुभ्यं प्रीत्यर्थं प्रति
गृह्यतां ॥ ब्राह्म्याद्यावाहित० ॥ नानापरिमलद्रव्यं० ॥ माल्यादीनि सुगंधीनि माल
त्यादीनि वैप्रभो ॥ मया हतानि पूजार्थं पुष्पाणि प्रतिगृह्यतां ॥ चंपकादीनि पुष्पाणि सु
गंधीनि शुभानि च ॥ आनीतानि मयैतानि भवत्यः प्रतिगृह्यतां ॥ ब्राह्म्याद्यावाहित०
यथाकालोद्भवपुष्पाणि० ॥ अथ नाम पूजा ॥ आदिशक्त्यै नमः महादेव्यै० अंबिका
यै० परमेश्वर्यै० ईश्वर्यै० योगिन्यै० योगायै० सर्वभूतेश्वर्यै० जयायै० विजयायै० शां
भव्यै० सर्वशक्त्यै० ब्राह्म्यै० ब्रह्मांडधारिण्यै० मोहिन्यै० मोहरूपायै० महामायायै०
माहेश्वर्यै० लोकरक्षायै० दुर्गायै० मर्त्यै० सिद्ध्यै० मूर्त्यै० महालक्ष्म्यै० मंत्रमूर्त्यै० वेद
वत्यै० वेदांग्यै० आद्यायै० भगवत्यै० रौद्र्यै० रुद्राण्यै० शुभायै० शांतायै० सिद्धायै०
क्षमायै० शांतायै० प्रभायै० पार्वत्यै० चंडिकायै० दांतायै० पद्मायै० लक्ष्म्यै० नं

पूजा.

॥ ४ ॥

दिन्यै० नंदायै० सुनंदायै० सुधायै० धृत्यै० प्रीत्यै० प्रियायै० प्रसिद्धायै० मृडान्यै०
पृथिव्यै० कांत्यै० कामिन्यै० विद्यायै० शांबर्यै० मंदिरायै० प्रज्ञायै० तारायै०
हलायै० बहुधायै० सरस्वत्यै० जगद्धात्र्यै० पद्मावत्यै ॥ इतिनामपूजा ॥ वन
स्पतिरसोद्भूतोगंधाढ्योगंधउत्तमः ॥ आग्नेयः सर्वदेवानांधूपोयंप्रतिगृह्यतां ॥ ब्रा
ह्म्याद्यावाहित० धूपं० ॥ आज्यंचवर्तिसंयुक्तंवह्निनायोजितंमया ॥ दीपंगृहाण
देवेशित्रैलोक्यतिमिरापहे ॥ भक्त्यादीपंप्रयच्छामिदेवायपरमात्मने ॥ त्राहिमां
निरयाद्धोरादीपज्योतिर्नमोस्तुते ॥ ब्राह्म्याद्यावाहित० दीपं ॥ अन्नंपद्मसंयुक्तं
नानाखाद्यसमन्वितं ॥ भक्त्यानिवेदितं ग्राह्यंदिव्ययोगिपुराः सराः ॥ ब्राह्म्याद्यावा
हित० अमुकनैवेद्यं० प्राणायनमः अपानायनमः व्यानायनमः उदानायनमः स
मानायनमः ब्रह्मणेनमः मध्येपानीयंसमर्पयामि ॥ प्राणापानव्यानोदानसमानाः
ब्रह्मणेनमः ॥ उत्तरापोशनं० ॥ हस्तप्रक्षालनं० ॥ मुखप्रक्षालनं० ॥ करोद्धर्तना
र्थेचंदनं० ॥ पूगीफलंमहद्विव्यं नागहृयादलैर्युतं ॥ कर्पूरैलासमायुक्तं तांबूलंप्रति

पिठो.

॥ ५ ॥

गृह्यतां ॥ ब्राह्म्याद्यावाहित० तांबूलं० ॥ हिरण्यगर्भगर्भस्थं हेमबीजं विभावसोः ॥
अनंतपुण्यफलदमतः शांतिं प्रयच्छमे ॥ ब्राह्म्याद्यावाहित० सुवर्णपुष्पदक्षिणां० ॥
इदं फलं मया देवि स्थापितं पुरतस्तव ॥ तेन मे सफला वाप्तिर्भवेज्जन्मनि जन्मनि ॥ ब्रा
ह्म्याद्यावाहित० अमुकफलं० ॥ चंद्रादित्यौ च धरणिर्विद्युदग्निस्तथैव च ॥ त्वमेव
सर्वज्योतींषि आर्तिक्यं प्रतिगृह्यतां ॥ ब्राह्म्याद्यावाहित० महानीराजनदीपं० ॥
कर्पूरगौरं करुणावतारं संसारसारं भुजगेंद्रहारं ॥ सदावसंतं हृदयारविंदे भवं भवानी
सहितं नमामि ॥ ब्राह्म्याद्यावाहित० कर्पूरार्तिक्यदीपं० ॥ भक्ताभयप्रदायिन्यः
सर्वाभीष्टफलप्रदाः ॥ नमो वोमातरः सर्वादिव्ययोगिपुरःसराः ॥ ब्राह्म्याद्यावाहित०
मंत्रपुष्पं० ॥ यानिकानि च पापानि ब्रह्महत्यासमानि च ॥ तानि तानि विनश्यंति
प्रदक्षिणपदे पदे ॥ ब्राह्म्याद्यावाहित० प्रदक्षिणां० ॥ अन्यथा शरणं नास्ति त्वमे
व शरणं मम ॥ तस्मात्कारुण्यभावेन रक्षस्व त्वं परमेश्वरि ॥ ब्राह्म्याद्यावाहित० नम
स्कारं० ॥ गीतं नृत्यं वाद्यं छत्रं चामरं दर्पणं मंचकं व्यजनं सर्वराजोपचारान्

पूजा.

॥ ५ ॥

कल्पयेत् ॥ प्रार्थना ॥ धनसंतानसौभाग्यदायिन्यः संतु मे सदा ॥ भवंत्योवोनमश्वा
स्तु दिव्ययोगिपुरःसराः ॥ आवाहनं न जानामि न जानामि विसर्जनं ॥ पूजां चैव
न जानामि क्षम्यतां परमेश्वरि ॥ मंत्रहीनं क्रियाहीनं भक्तिहीनं सुरेश्वरि ॥ यत्पूजि
तं मया देवि परिपूर्णं तदस्तु मे ॥ अन्यथा शरणं नास्तित्वमेव शरणं मम ॥ तस्मात्का
रुण्यभावेन रक्षस्व परमेश्वरि ॥ गतं पापं गतं दुःखं गतं दारिद्र्यमेव च ॥ आगता सुख
संपत्तिः पुण्यो हंतवदर्शनात् ॥ नमोस्तु वश्चतुःषष्टिदेवीभ्यः शरणं व्रजे ॥ पुत्रश्रीवृद्धि
कामाहं भक्त्या संपूजिताः शुभाः ॥ अनेन यथाज्ञानेन यथामीलितोपचारद्रव्यैः प्रति
वार्षिकविहितेन षोडशोपचारैः कृतपूजनेन श्रीब्राह्म्याद्यावाहितदेवताः प्रीयंतां ॥
इति पूजा समाप्ता ॥ ॥ अथ वायनदानं ॥ ततोरजतपात्रे यथाचारं वायनं निधा
य पश्चादतिथिः कोस्तीति पृष्टे ॥ अमुकशर्माहमतिथिरस्मि इति वदन्त्यः स्वबालके
भ्योज्येष्ठादिक्रमेण दद्यात् ॥ अन्यच्च यथाचारमाचरेत् ॥ ॥ अद्य पूर्वोच्चरितं पु
राणोक्तफलप्राप्त्यर्थं ० पिठोराख्यव्रतांगत्वेन सौभाग्यादिवायनदानानि करिष्ये ॥

पिठो.

॥ ६ ॥

तथाब्राह्मणपूजनंचकरिष्ये ॥ महाविष्णुस्वरूपिणेब्राह्मणायइदमासनं स्वासनं ॥
इदंपाद्यं सुपाद्यं ॥ इदमर्घ्यं अस्त्वर्घ्यं ॥ इदमाचमनीयं अस्त्वाचमनीयं ॥ गं
धाःपांतु सौमंगल्यंचास्तु ॥ अक्षताःपांतु आयुष्यमस्तु ॥ पुष्पाणिपांतु सौश्रि
यमस्तु ॥ तांबूलंपातु ऐश्वर्यमस्तु ॥ दक्षिणाःपांतु बहुदेयंचास्तु ॥ नमोस्त्वनं
तायसहस्रमूर्तयेसहस्रपादाक्षिशिरोरुबाहवे ॥ सहस्रनाम्नेपुरुषायशाश्वतेसहस्रको
टीयुगधारिणेनमः ॥ इतिमंत्रेणअक्षतान्दद्यात् ॥ विप्रायवेदविदुषेश्रोत्रियायकु
टुंबिने ॥ नरकोत्तारणार्थायअच्युतःप्रीयतामिति ॥ इदंसौभाग्यवायनदानंस
दक्षिणाकंसतांबूलं अमुकशर्मणेब्राह्मणायतुभ्यमहंसंप्रददे ॥ तेनश्रीब्राह्मयाद्या
वाहितदेवताःप्रीयंताम् ॥ ॥ ततःप्रभातसमयेस्नात्वा नित्यक्रियांकृत्वा आवा
हितदेवताःपंचोपचारैःपूजयेत् ॥ देशकालौसंकीर्त्य पुराणोक्तफलप्राप्त्यर्थं मम
जातानांजनिष्यमाणानांच अपत्यानांचिरायुतासिद्ध्यर्थंअनपत्यादिदोषपरिहा
रार्थंसकलसौभाग्यावाप्त्यर्थंपिठोरात्रतांगत्वेनब्राह्मयाद्यावाहितदेवताप्रीत्यर्थंपंचो

पूजा.

॥ ६ ॥

पचारैः उत्तरपूजनमहं करिष्ये ॥ ब्राह्म्याद्यावाहितदेवताभ्योनमः विलेपनार्थे चंद
नं समर्पयामि इति पंचोपचारैः संपूज्य ॥ अनेन उत्तरपूजाख्येन कर्मणा श्री
ब्राह्म्याद्यावाहितदेवताः प्रीयंताम् ॥ यांतु देवगणाः सर्वे पूजामादाय पार्थिवीम् ॥
इष्टकामप्रसिद्ध्यर्थं पुनरागमनाय च ॥ ॥ आवाहितदेवताः विसर्जयामि इति वि
सृजेत् ॥ ॥ इति पूजाविधिः समाप्तः ॥ ॥

पिठो.

॥ ७ ॥

श्रीगणेशाय नमः ॥ ॥ इंद्राणी ह्यणते हे पार्वति, असें व्रत कोणतें कीं जें अत्यंत श्रेष्ठ, निपु-
त्रिक स्त्रीलाही पुत्रप्राप्ति करून देणारें आणि जेणेंकरून परलोकींही महाफल प्राप्त होईल, तें तूं
मला सांग ॥ १ ॥ त्यावर पार्वती ह्यणते, हे इंद्राणि, ऐक. प्राचीन काळीं श्रीधर नांवाचा कोणी
एक ब्राह्मण होऊन गेला. त्याच्या जवळ संपत्तिही विपुल होती. त्याची पत्नी सुमित्रा ही सदा

श्रीगणेशायनमः ॥ ॥ इंद्राण्युवाच ॥ ॥ अपुत्रालभतेपुत्रंपरत्रचम
हत्फलम् ॥ व्रतानांपरमंश्रेष्ठंकथयत्वंहिपार्वति ॥ १ ॥ ॥ पार्वत्युवाच ॥
प्राचीनःश्रीधरोविप्रोह्यष्टपुत्रोधनेश्वरः ॥ तस्यभार्यासुमित्राचगृहधर्मेणव
र्तते ॥ २ ॥ श्रीधरस्यसुतोज्येष्ठःशंकरोनामनामतः ॥ तस्यभार्याविदेहाच
मृतापत्याभवत्सदा ॥ ३ ॥ ॥ ॥

गृहस्थाश्रमधर्मानें वागणारी असी महापतिव्रता होती ॥ २ ॥ श्रीधराचा वडील मुलगा शंकर
नांवाचा होता. त्याची विदेहा नांवाची स्त्री होती. तिला अपत्य व्हावें आणि तें लगेच मरावें
असा प्रकार सदा घडत असे ॥ ३ ॥ ॥ ॥

कथा.

॥ ७ ॥

एकदां श्रीधराचे पित्याच्या श्राद्धदिवशींच विदेहा प्रसूत झाली, त्या कालीं तिचें तें मृत अपत्य पाहून सुमित्रा अतिदुःखित झाली. आणि तिनें विदेहेची अत्यंत निर्भर्त्सना केली ॥४॥ सासूची निर्भर्त्सना ऐकून व आपली पुढें गति काय हें न जाणून ती विदेहा आपल्या मृत बाळकाला धेऊन गृहत्याग करून बाहेर निघाली. ॥५॥ ती अत्यंत दुःखित होत्या ती विदेहा एका वनांत

श्रीधरस्यपितुःश्राद्धेविदेहाचप्रसूयते ॥ दुःखयुक्तासुमित्राचविदेहांपर्यव
र्जयत् ॥ ४ ॥ तत्तर्जितासुतातूर्णविदेहानिर्ययौगृहात् ॥ मृतंवालंतमादा
यअपश्यंतीगतिकंचित् ॥ ५ ॥ दुःखयुक्तावनंप्राप्तमठमेकंददर्शसा ॥
सरिच्चप्रबलायत्रविदेहातत्रसागता ॥ ६ ॥ मठमध्येस्थितानारीपश्यंतीच
पुनःपुनः ॥ कुत्रेयमधुनाप्राप्तलक्षणान्वितसुंदरी ॥ ७ ॥ ॥

येऊन पोंचली, आणि तेथें तिच्या दृष्टीस अत्यंत मनोहर असा एक मठ पडला. जवळच एक नदी होती, असें तें स्थान पाहून विदेहा त्या मठाकडे जाती झाली ॥ ६ ॥ त्या मठामध्ये असलेली एक स्त्री विदेहेला वारंवार पाहून आपल्याशींच ह्मणाली—उत्तम लक्षणांनीं युक्त अशी ही सुंदर स्त्री एथें कोठें आली? ॥ ७ ॥ ॥

पिठो.

॥ ८ ॥

याप्रमाणें विचार करून ती मठाधिपा स्त्री सत्वर विदेहेला ह्मणाली कीं, हे कल्याणि, ह्या ठिकाणीं अनेक झोटिंग, यक्ष, वेताल राहत असतात ते सर्व तुला खाऊन टाकतील, तर आल्या मार्गानें शीघ्र एथून निघून जा ॥८॥ विदेहा ह्मणाली, हे पिंगाक्षि, दुःखग्रस्त होत्साती या वनामध्ये मी फिरत असतां जर मला हे खाऊन न टाकतील तर माझे कल्याण तरी कसे होणार ? ॥९॥

मठाधिपाविचार्यैवविदेहामाहसत्वरम् ॥ झोटिंगैर्यक्षवेतालैरनेकैः स्थीयते
शुभे ॥ त्वांग्रसिष्यंतिसकलागच्छशीघ्रंयथागतं ॥ ८ ॥ विदेहोवाच ॥
दुःखयुक्तांचमामत्रभ्रमंतींचवनांतरं ॥ माग्रसेचेत्तुपिंगाक्षिक्षेमंममभवेत्कथं
॥ ९ ॥ मठनार्युवाच ॥ ॥ अत्रागत्यचतुःषष्टिदिव्ययोग्यादयस्त्वह ॥
पूजनार्थं समायातानिशामध्येशुभाःस्तुताः ॥ १० ॥ तवकामंप्रकुर्वंतिजी
विष्यंतिचवालकाः ॥ बिल्वपत्रेषुगुप्तात्वमधुनाभवभामिनि ॥ ११ ॥

हैं ऐकून ती मठस्त्री ह्मणाली, येथें ज्या चौसष्ट दिव्ययोगिनी वगैरे मंगलरूपदेवता मध्यरात्रीं पूजे-
करितां येतात त्या त्यां स्तुति केली असतां ॥१०॥ तुझे मनोरथ सफल करतील आणि त्या योगानें
मग तुझीं मुलें जगतील, ह्मणून हे भामिनि, आतां तूं येथें बिल्वपत्रांमध्ये लपून राहा ॥११॥

कथा.

॥ ८ ॥

जेव्हां कोणी अतिथि आहे कीं काय ह्मणून त्या शोध करूं लागतील तेव्हां मी आहे असें ह्मणून
तूं त्यांच्या पुढें प्रकट हो ॥१२॥ याप्रमाणें त्या मठस्त्रीचें भाषण ऐकून विदेहेच्या मनांत परम
विश्वास उत्पन्न झाला आणि ती तेथें बिल्वपत्रांमध्ये लपून राहिली ॥१३॥ एवढ्यांत ते झोटिंग
त्या मठांत येते झाले आणि त्यांस तेथें मनुष्याचा वास येऊन ते त्या मठस्त्रीला ह्मणाले ॥१४॥

किमत्रास्तेऽतिथिः कश्चित्पृच्छेयुरिति ता यदा ॥ तदाहमस्मीत्युक्त्वा त्वमाविर्भ
वपुरोद्भुतम् ॥१२॥ मठनारीवचः श्रुत्वा परं विश्वासमागता ॥ गुप्ता तत्र विदेहा च
बिल्वपत्रेषु संस्थिता ॥ १३ ॥ क्षणेनैकेन झोटिंगामठमध्ये समागताः ॥ ज्ञात्वा
मनुष्यगंधं च मठनारीमथाब्रुवन् ॥१४॥ कुतो मनुष्यगंधश्च मठगेहं समाश्रितः ॥
झोटिंगेषु वदत्स्वेवं दिव्यरूपाः शुचिस्मिताः ॥ १५ ॥ निशामध्ये चतुःषष्टिर्देव्य
स्तत्र समागताः ॥ अनेकैश्च महारत्नैः फलैर्नानाविधैरपि ॥ १६ ॥ ॥

हा मनुष्यगंध या मठांत कोठून बरें येत आहे? अशा प्रकारें ते झोटिंग बोलत आहेत एवढ्यांत
मध्यरात्री त्या दिव्यरूप व शुचिस्मित चौसष्ट देवता तेथें येऊन पोहोंचल्या, आणि अनेक प्रका-
रच्या उंची रत्नांनी व नानाविध फलांनी त्या मठांतील स्थापित देवतेचें श्रावण कृष्ण पक्षांतील

पिठो.

॥ ९ ॥

अमावास्येच्या रात्रीं अर्चन करूं लागल्या ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ पूजा आटोपल्यावर त्या चौसष्ट देवता येथें कोणी अतिथि आहे काय ह्मणून बोलत आहेत तों मी आहे असें ह्मणून विदेहा त्यांच्या पुढें प्राप्त झाली, आणि तिनें आपलें सर्व दुःख त्या योगिनीला सांगितलें ॥ १८ ॥ विदेहा त्या देवतांला ह्मणाली, हे मातांनो, माझें बालक मृत होऊन मला अशौच आलें आहे.

निविष्टांमठदेवींतामर्चयंतिस्मभक्तितः ॥ श्रावणस्यतुमासस्यकृष्णपक्षेकु
हूतिथौ ॥ १७ ॥ पूजांतेऽत्रातिथिःकश्चिदास्तेकिमितिचाब्रुवन् ॥ तदा
हमस्मीत्युक्त्वासाविदेहाप्रकटाभवत् ॥ १८ ॥ ममाशुचित्वमापन्नंमातरो
बालकोमृतः ॥ युष्मदग्रेतमादायस्थितास्म्येवंहिमेऽर्भकाः ॥ १९ ॥
जाताजातामृताःसप्ततेनाहमतिदुःखिता ॥ दैवात्समागतायूयंप्रार्थयेवः
प्रसादतः ॥ २० ॥ ॥ ॥

त्याला घेऊन मी ही तुमच्या पुढें उभी आहे. याप्रमाणें मला आजपर्यंत सात मुलें होऊन मृत झालीं, त्यामुळे मी अत्यंत दुःखी झालें आहे. सुदैवानें आपण एथें आलां आहांत तर प्रार्थना करतें कीं ॥ १९ ॥ २० ॥ ॥ ॥

कथा.

॥ ९ ॥

हे योगिनीहो, तुमच्या कृपाप्रसादानें माझे गर्भ यापुढें सजीव राहोत. तिचें तें भाषण ऐकून योगिनींच्या अंतःकरणांत करुणा उत्पन्न झाली आणि त्यांनीं तेथें असलेला नैवेद्य विदेहेला दिला ॥ २१ ॥ नंतर त्या चौसष्ट योगिनी संतुष्ट होऊन विदेहेला त्यांनीं शुभ वर दिला कीं तूं श्रीधराची सून आणि शंकराची भार्या आहेस. ॥२२॥ तूं इहलोकीं पुत्रपौत्रादिकांचें

ममगर्भास्तुयोगिन्यःसजीवाश्चभवंत्वितः ॥ तस्यास्तदुक्तमाकर्ण्यकरुणा
पूरितांतराः ॥ तत्रस्थितंचनैवेद्यंविदेहायैप्रदायताः ॥ २१ ॥ चतुःषष्टिस्त
तस्तुष्टाददुस्तस्यैशुभंवरं ॥ श्रीधरस्यसुपात्वंहिशंकरस्यचवलभा ॥ २२ ॥
पुत्रपौत्रयुतासौख्यमिहभुक्त्वासुरालये ॥ भविष्यसिसुसंपूज्याभद्रेऽस्मद्व
रदानतः ॥ २३ ॥ अष्टपुत्रांलभस्वाशुविदेहेगम्यतांपुरं ॥ आगतायेन
मार्गेणतेनैवपुनरेवहि ॥ २४ ॥ ॥ ॥

वगैरे सर्व सुख भोगून हे कल्याणि, सुरलोकींही आमच्या वरप्रसादानें पूज्य होशील ॥२३॥ तुला लौकरच तुझे आठ पुत्र प्राप्त होतील. हे विदेहे, तूं आलीस त्याच मार्गानें पुनः आपल्या नगराला जा ॥ २४ ॥ ॥ ॥ ॥

पिठो.

॥१०॥

याप्रमाणें तिला वर देऊन त्या योगिनी अंतर्धान पावल्या नाहीत तोंच विदेहेच्या पुढें आठ पुत्र
येऊन पोचले ॥ २५ ॥ तेव्हां आनंदभरित होऊन ती त्या योगिनीचें ध्यान करीत मठापासून निघाली
आणि आपल्या सुंदर नगरांत येऊन आपल्या घरांत प्रवेश करती झाली ॥ २६ ॥ श्रीधर,
सुमित्रा, तिचा पति शंकर आणि अनेक बांधव यांनीं अष्ट पुत्रांसह वर्तमान विदेहेला पाहून

इतिदत्त्वावरंतस्यैयोगिन्योतर्दधुस्तदा ॥ अष्टपुत्राःसमायाताविदेहायाः
पुरस्ततः ॥ २५ ॥ मठान्निर्गत्यसाहृष्टाध्यायन्तीयोगिनीगणं ॥ आगत्यस्व
पुरंरम्यंप्रविवेशस्वमंदिरं ॥ २६ ॥ श्रीधरश्चसुमित्राचशंकरोबांधवैःसह ॥
वीक्ष्यतामष्टभिःपुत्रैर्युतांसन्मंगलोत्सवैः ॥ २७ ॥ सत्कृत्यतेमुदंप्रापुर्देवी
नांचप्रसादतः ॥ द्विजमंत्रादिनिर्घोषैर्भेरीपटहनिस्वनैः ॥ २८ ॥ ॥

मंगलकारक उत्सवांनीं तिचा सत्कार केला ॥ २७ ॥ आणि सर्वांला त्या देवतांच्या प्रसादानें
परमानंद झाला. नंतर ब्राह्मण मंत्रादिकांचे घोष करित आहेत, भेरी, दुंदुभी यांचे आवाज होत
आहेत ॥ २८ ॥ ॥ ॥ ॥

कथा.

॥१०॥

स्त्रिया मंगलदायक आचार करीत आहेत, मृदंगादि वाद्यें वाजत आहेत, नृत्य चाललें आहे,
गाणें सुरू आहे, अशा समारंभानें विदेहेनें त्या चौसष्ट देवतांचें पूजन केलें ॥२९॥ हे इंद्राणि,
अमावास्या तिथीचें हें पिठोरा नांवाचें व्रत श्रवण कर. त्या देवतांचे स्मरणमात्रें करून ॥ ३० ॥
स्त्री पुत्र पौत्र संपत्ति यांनीं युक्त होते. हे इंद्राणि, आतां त्यांचें नामपूजन ऐक—दिव्ययोगी,

मृगाक्षीमंगलाचारैर्मृदंगैर्नृत्यगीतकैः॥तयासंपूजितादेव्यश्चतुःषष्टिःप्रकीर्ति
ताः ॥ २९ ॥ तद्व्रतं शृणु चेंद्राणि पिठोराख्यं कुहूतिथौ ॥ तासां स्मरणमात्रेण पुत्र
पौत्रधनान्विता ॥ ३० ॥ नारी भवति चेंद्राणि शृणु त्वं नामपूजनं ॥ दिव्ययोगी
महायोगी सिद्धयोगी गणेश्वरी ॥ ३१ ॥ प्रेताक्षी डाकिनी काली कालरात्रिर्नि
शाचरी ॥ झंकारी रौद्रवेताली भूतली भूतडांबरी ॥ ३२ ॥ ऊर्ध्वकेशी विरूपाक्षी
शुष्कांगी नरभोजनी ॥ भट्टारी वीरभद्रा च धूम्राक्षी कलहप्रिया ॥ ३३ ॥

महायोगी, सिद्धयोगी, गणेश्वरी, ॥ ३१ ॥ प्रेताक्षी, डाकिनी, काली, कालरात्रि, निशाचरी,
झंकारी, रौद्रवेताली, भूतली, भूतडांबरी, ॥ ३२ ॥ ऊर्ध्वकेशी, विरूपाक्षी, शुष्कांगी,
नरभोजनी, भट्टारी, वीरभद्रा, धूम्राक्षी, कलहप्रिया, ॥ ३३ ॥

पिठो.

॥११॥

राक्षसी, घोररक्ताक्षी, विश्वरूपा, भयंकरी, चंडिका, वीरकौमारी, वाराही, मुंडधारिणी, ॥३४॥
सासुरी, रौद्रझंकारी, भीषणा, त्रिपुरांतका, भयविध्वंसिनी, क्रोधी, दुर्मुखी, प्रेतवाहिनी,
॥ ३५ ॥ खट्वांगी, दीर्घलंबोष्ठी, मालिनी, मंत्रियोगिनी, कालाग्निग्रहणी, चक्री, कंकाली,

राक्षसीघोररक्ताक्षीविश्वरूपाभयंकरी ॥ चंडिकावीरकौमारीवाराहीमुंड
धारिणी ॥३४॥ सासुरीरौद्रझंकारीभीषणात्रिपुरांतका ॥ भयविध्वंसिनी
क्रोधीदुर्मुखीप्रेतवाहिनी ॥ ३५ ॥ खट्वांगीदीर्घलंबोष्ठीमालिनीमंत्रयोगि
नी ॥ कालाग्निग्रहणीचक्रीकंकालीभुवनेश्वरी ॥ ३६ ॥ कटकीकीटिनी
रौद्रीयमदूतीकरालिनी ॥ घोराक्षीकार्मुकीचैवकाकदृष्टिरधोमुखी ॥३७॥
मुंडाग्रधारिणीव्याघ्रकिंकिणीप्रेतभाषिणी ॥ कालरूपाचकामाख्याउष्ट्रा
णीयोगिपीठिका ॥ ३८ ॥ ॥ ॥

भुवनेश्वरी, ॥३६॥ कटकी, कीटिनी, रौद्री, यमदूती, करालिनी, घोराक्षी, कार्मुकी, काकदृष्टि,
अधोमुखी, ॥ ३७ ॥ मुंडाग्रधारिणी, व्याघ्रकिंकिणी, प्रेतभाषिणी, कालरूपा, कामाख्या,
उष्ट्राणी, योगिपीठिका, ॥ ३८ ॥ ॥ ॥ ॥

कथा.

॥११॥

महालक्ष्मी, एकवीरा, कालरात्री, पीठिका. हीं नावें घेऊन त्या देवतांचें पूजन करावें व प्रार्थना करावी कीं, ॥३९॥ हे चौसष्ट देवींनो, तुह्यांला माझा नमस्कार असो. तुह्यांला मी शरण आल्यें आहे. हे इंद्राणि, असें हें पिठोरा नांवाचें महाव्रत तुला सांगितलें. ॥ ४० ॥ ज्या

महालक्ष्मीरेकवीराकालरात्रीचपीठिका॥एभिर्नामपदैर्देवीःसंपूज्यप्रार्थये
दथ ॥ ३९ ॥ नमोस्तुवश्चतुःषष्टिदेवीभ्यःशरणं व्रजे ॥ एवमिंद्राणिकथितं
पिठोराख्यंमहाव्रतं ॥ ४० ॥ भक्त्याकुर्वतियानार्यःकृतकृत्याभवंतिताः ॥
सुखसौभाग्यसंयुक्ताश्चतुःषष्ट्याःप्रसादतः ॥ ४१ ॥ ॥

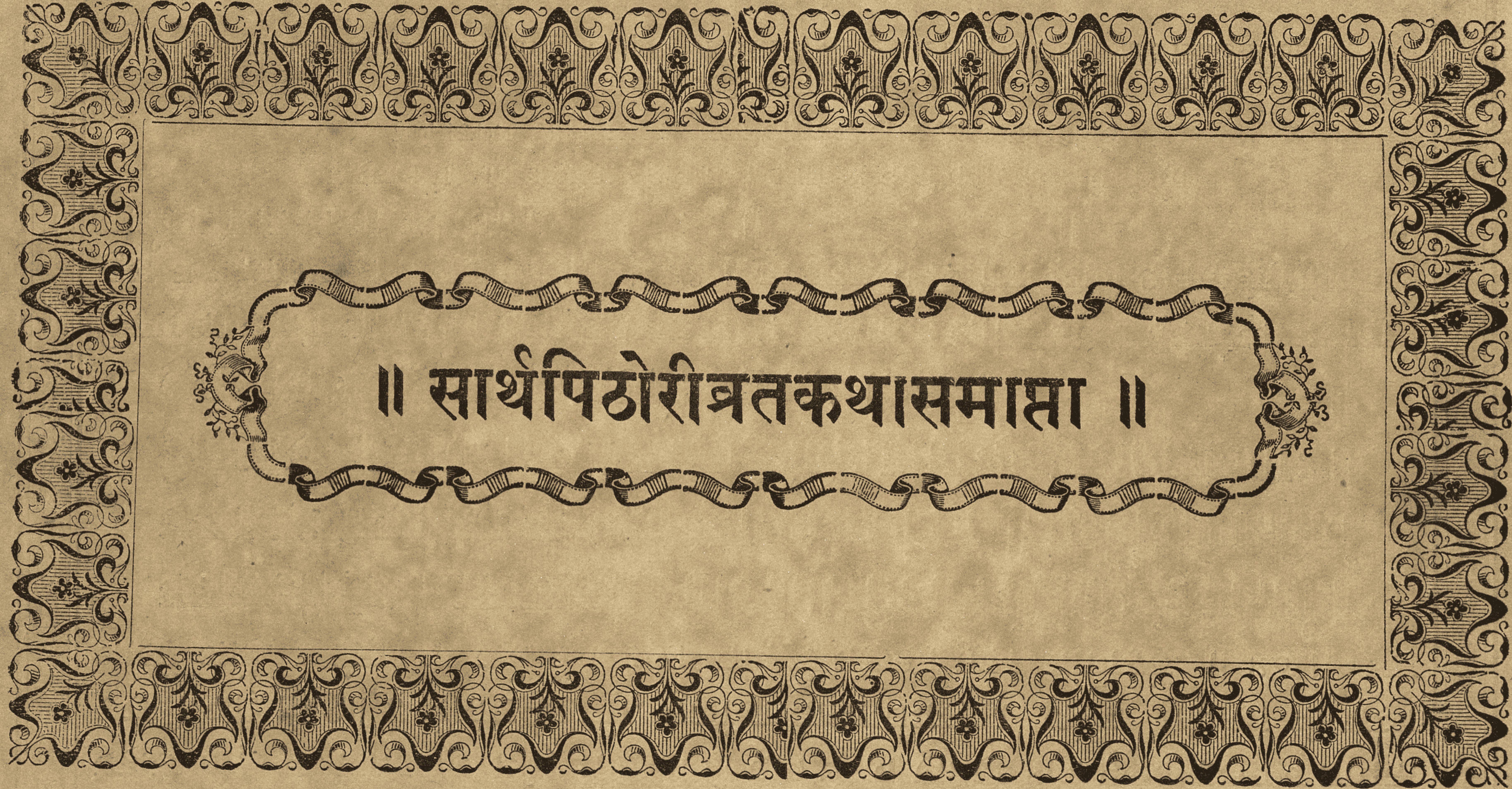
स्त्रिया या लोकीं भक्तिपूर्वक हें व्रत करतात त्या धन्य होतात. आणि चौसष्ट देवतांच्या प्रसादानें
सुख व सौभाग्य यांनीं युक्त होतात. ॥ ४१ ॥ इति श्रीभविष्योत्तरपुराणे पार्वतीइंद्राणीसंवादे
सार्धपिठोराव्रतकथा समाप्ता ॥ ॥ ॥

हें पुस्तक वे. शा. वासुदेव लक्ष्मणशास्त्री पणशीकर यांनीं तयार केलें. तें मुंबईत
निर्णयसागर छापखान्याचे मालक पांडुरंग जावजी यांनीं छापिलें.

शके १८४३, सन १९२१.

Published by Pandurang Javaji Proprietor Nirnaya-sagar Press, 33, Kolbhat Lane Bombay.

Printed by Ramchandra Yesu Shedge at the Nirnayasagar Press, 23, Kolbhat Lane, Bombay.

॥ सार्थपिठोरीव्रतकथासमाप्ता ॥

[OrderDescription]
,CREATED=12.06.20 15:18
,TRANSFERRED=2020/06/12 at 15:22:08
,PAGES=27
,TYPE=STD
,NAME=S0003139
,Book Name=M-963-PITHORIVRATPOOJA MUDRIT
,ORDER_TEXT=
,[PAGELIST]
,FILE1=00000001.TIF
,FILE2=00000002.TIF
,FILE3=00000003.TIF
,FILE4=00000004.TIF
,FILE5=00000005.TIF
,FILE6=00000006.TIF
,FILE7=00000007.TIF
,FILE8=00000008.TIF

FILE9=00000009.TIF
,FILE10=00000010.TIF
,FILE11=00000011.TIF
,FILE12=00000012.TIF
,FILE13=00000013.TIF
,FILE14=00000014.TIF
,FILE15=00000015.TIF
,FILE16=00000016.TIF
,FILE17=00000017.TIF
,FILE18=00000018.TIF
,FILE19=00000019.TIF
,FILE20=00000020.TIF
,FILE21=00000021.TIF
,FILE22=00000022.TIF
,FILE23=00000023.TIF
,FILE24=00000024.TIF
,FILE25=00000025.TIF

FILE26=00000026.TIF
,FILE27=00000027.TIF
,